

eSEE AGENDA +

ZA RAZVOJ INFORMACIONOG DRUŠTVA U JUGOISTOČNOJ EVROPI

2007-2012

Potvrđujući značaj Pakta stabilnosti - Inicijative za elektronsku jugoistočnu Evropu (u daljnjem tekstu eSEE Inicijativa) počevši od potpisivanja *Izjave o namjeri* usvojene u Ljubljani, 4. juna 2002. i u skladu sa *eSEE Agendom za razvoj informacionog društva* koju su potpisale vlade država članica eSEE Inicijative u Beogradu 29. oktobra 2002. na Međunarodnoj konferenciji: Telekomunikacije za razvoj; *Zajedničke izjave o namjeri da se izgradi inkluzivno informaciono društvo* potpisanoj u Budimpešti 27. februara 2004. na Evropskoj ministarskoj konferenciji o informacionom društvu; ministarskih zaključaka i Memoranduma o razumijevanju za ujedinjeni regionalni broadband potpisanim u Solunu 1. jula 2005. na Ministarskoj konferenciji za jugoistočnu Evropu;

Potvrđujući da je razvoj informacionog društva:

- Fundamentalan za brz razvoj regiona, smanjenje razvojnog jaza između regiona i Evropske unije, kao i između država unutar regiona i sa ostatkom svijeta;
- Sredstvo za integraciju sa Evropskom unijom, u kojoj je kretanje od industrijskog ka informacionom društvu već u naprednoj fazi;
- Omogućava temelje za izgradnju povjerenja i bliže saradnje u regionu.

Potvrđujući odgovornosti država u regionu za stvaranje povoljnije sredine za razvoj informacionog društva za sve, i zajedničku volju za usklađene regionalne kooperativne aktivnosti;

Razmatrajući bilateralne obaveze i dužnosti pojedinačnih država članica sa Evropskom unijom, posebno u oblasti informacionog društva i medija, i važnosti da se ispune sve obaveze i dužnosti.

Priznajući posebne uloge vlada zasnovane na pozitivnom iskustvu u procesima eEurope i eEurope+ ka razvoju informacionog društva, spremni smo preduzeti konkretne aktivnosti u oblastima:

- Organizacije kroz uspostavljanje institucionalnog okvira za društvo zasnovano na IKT (informaciono komunikacionoj tehnologiji);
- Zakonodavstva putem uvođenja novih i modifikiranjem postojećih zakonodavnih okvira za informaciono društvo zasnovano na informaciono komunikacionoj tehnologiji;
- Propisa, politike i strategije u vezi sa elektronskom komunikacionom infrastrukturom i pratećim uslugama;
- Unaprjeđenja kroz ohrabrivanje građanskog društva, nevladinih organizacija, e-Vlada, e-Učenja, e-Zdravstva, e-Demokratije, e-Vladinog centra za jugoistočnu Evropu i drugih aktivnosti na nivou regije;
- Uključivanje putem osiguravanja građana pristupom i vještinama potrebnim za život u novom informacionom društvu.

Prateći evropske i druge svjetske inicijative, kao što je Vladina on-line inicijativa (G7,1995), e-Evropski akcioni plan (Feira, 2000, donesen na osnovu zaključaka iz Lisabona na nivou premijera država članica Evropske unije), plan Evropa+ za informatizaciju država koje su u procesu kandidiranja za pristup Evropskoj uniji, globalnu svjetsku inicijativu za razvoj informacionog društva pod pokroviteljstvom Ujedinjenih naroda i Milenijumskih razvojnih ciljeva prihvaćenih od strane oko 190 država na Milenijumskom samitu Ujedinjenih naroda u septembru 2002. godine, "i2010 Evropsko informaciono društvo za ekonomski rast i veću zaposlenost" i druge međunarodne inicijative;

Razumijevajući i prihvatajući da je primjena eSEE Agende plus od vitalnog značaja za razvoj ka informacionom društvu.

MI, VLADE DRŽAVA JUGOISTOČNE EVROPE i Privremena administrativna misija Ujedinjenih naroda na Kosovu koja zastupa Kosovo u skladu sa UNSC 1244

smo čvrsto odlučne izvršavati prioritete i ciljeve definirane ovim dokumentom (eSEEurope Agenda) i pouzdaćemo se u eSEE radnu grupu da obezbijedi i nadgleda, u okviru svojih odgovornosti, njihovo izvršavanje, kao ogroman korak ka zajedničkom naporu za izgradnju informacionog društva u državama jugoistočne Evrope.

Republika Albanija
gosp. **Stavri Ristani**

Republika Hrvatska
dr. **Diana Šimić**

Republika Moldavija
gosp. **Pavel Buceatchi**
Rumunija
gosp. **Zoltan Somodi**

Privremena administrativna
misija Ujedinjenih naroda na
Kosovu koja zastupa Kosovo
u skladu sa UNSCR 1244
gosp. **Johan van Lamoen**

Bosna i Hercegovina
dr. **Božo Ljubić**

Bivša Jugoslovenska
Republika Makedonija

Republika Crna Gora
gosp. **Vujica Lazović**
Republika Srbija
dr. **Aleksandar
Smiljanić**

eSEE AGENDA +

ODOBRAVAMO

sljedeći strateški okvir, u skladu sa kojim ohrabrujemo razvoj informacionog društva u državama članicama eSEE Inicijative Pakta stabilnosti za jugoistočnu Evropu (Republika Albanija, Bosna i Hercegovina, Republika Hrvatska, Bivša Jugoslovenska Republika Makedonija, Republika Moldavija, Republika Srbija, Republika Crna Gora i UNMIK Kosovo¹) u periodu 2007-2012:

(i) Prihvatamo i2010 - Evropsko informaciono društvo za ekonomski rast i zapošljavanje² kao opći okvir za razvoj informacionog društva u našem regionu;

(ii) Vezujemo se za prioritete definirane u okviru "i2010 Evropskog informacionog društvo za ekonomski rast i zapošljavanje" ali unutar specifične sredine regiona jugoistočne Evrope, te stoga drugačije formuliramo prioritete za politiku razvoja informacionog društva u za naš region specifične prioritete:

a. Budući razvoj jedinstvenog SEE informacionog prostora koji promovira otvoreno i konkurentno unutrašnje tržište za informaciono društvo i medije, usmjeravajući ga ka zajedničkom Evropskom informacionom prostoru u smislu međuoperativnosti;

b. Jačanje Inovacija i investicija u IKT istraživanju i obrazovanju u radu sa privatnim sektorom radi unaprijeđenja ekonomskog porasta i povećanja broja boljih poslova;

c. Dostizanje Uključivog informacionog društva koje unaprijeđuje ekonomski rast i poslove na način koji je dosljedan održivom razvoju i koji za prioritete postavlja bolje javne usluge i bolji kvalitet života.

PRIHVATAMO

odgovornost za:

(i) Uključivanje prioriteta definiranih ovim dokumentom u državne razvojne politike

(ii) Postizanje ciljeva definiranih ovim dokumentom,

(iii) Stvaranje odgovarajuće sredine za ubrzan razvoj i izgradnju informacionog društva.

DEFINIRAMO

slijedeću listu **prioriteta** kao razvojni okvir za razvoj informacionog društva:

A) PRIORITETNA OBLAST: JEDINSTVEN SEE INFORMACIONI PROSTOR

1. Dostupnost broadband mreža velike brzine i sigurnih usluga;

Učesnici će unaprijeđivati, regulirati, a u nedostatku konkurentne sredine, i razvijati broadband komunikacije velike brzine i usluge koje mogu ponuditi pristup bogatom sadržaju.

2. Razvoj i pristupačnost bogatom on-line sadržaju i transfer sa konvencionalanog formata;

Digitalni sadržaj i usluge su važan izvor potencija novih poslova. Učesnici će podstjecati razvoj digitalnog sadržaja i usluga u oblastima od javnog interesa - kulturnog, zdravstvenog, naučno-obrazovnog sadržaja, geografskih informacija, itd.

3. Međuoperativnost u skladu sa okvirom za Evropsku međuoperativnost (za administracije)

Učesnici će usvojiti državne okvire za međuoperativnost s obzirom na okvir za Evropsku međuoperativnost (za administracije) kako bi osigurali kompatibilnost i kooperativnost sistema, procesa i ljudskih resursa, i dostavili jedinstvene i ka kupcu orjentirane usluge.

4. Usklađivanje pravila informacionog društva i medija;

Digitalna konvergencija informacionog društva i medijskih usluga, mreža i naprava postaje stvarnost i zahtjeva konvergenciju politike. Zahtjeva i dosljedan sistem pravila za informaciono društvo i medije zasnovan na tehnološkoj neutralnosti kako je definirano u relevantnom Evropskom regulatornom okviru.

5. Upravljanje domaćim/regionalnim elektronskim identitetom;

Domaća/regionalna komunikacija i trgovina bit će olakšane izgradnjom domaćeg i regionalnog nivoa ključne javne infrastrukture za sigurno e-Poslovanje zasnovano na kvalificiranom elektronskom potpisu. Osim toga, učesnici će razmotriti saradnju na usklađivanju uvjeta za trgovinu podacima putem različitih agencija i privatnih operatora.

B) PRIORITETNA OBLAST: INOVACIJE I INVESTICIJE U IKT ISTRAŽIVANJE I OBRAZOVANJE

1. Kompjuteri i pristup Internet-u u svim školama;

"Kompjuterska pismenost" postaje obavezna u novoj privredi. Mi, stoga, želimo investirati u IKT infrastrukturu u našim obrazovnim institucijama, i u stvaranje učionica opremljenih kompjuterima i Internet vezama.

2. Nastavni plan za IKT vještine;

U cilju povećavanja IKT vještina u našim društvima, poboljšat ćemo naš obrazovni sistem neposredno mijenjajući nastavne planove u našim školama. Takva promjena treba stvoriti obavezujuće standarde za minimalne i napredne IKT sposobnosti koje učenici moraju steći u svom obrazovanju.

3. Uspostaviti stručno usavršavanje u IKT;

U cilju premošćavanja jaza u znanju između generacija, uspostaviti ćemo stručno usavršavanje u IKT i raditi ćemo sa privatnim sektorom s namjerom da izniveliramo IKT znanje u našim društvima. Stručno usavršavanje treba osigurati cjeloživotne programe učenja dostupne svima.

4. Uključiti istraživanja vezana za IKT među domaćim prioritetima za istraživanje

Da bi se uvele novetehnologije i metode za poboljšanje regionalnih ekonomija, naš cilj je ojačati istraživanja vezana za IKT u regionu.

5. Budući razvoj državnih akademskih i istraživačkih mreža i poboljšanje regionalne međupovezanosti;

C) PRIORITETNA OBLAST: UKLJUČIVO INFORMACIONO DRUŠTVO

1. Pristup tehnologiji i jednakim mogućnostima;

Pitanjima vezanim za e-pristup, državnu i regionalnu digitalnu podjelu i digitalnu opismenjenost, bit će sistematska i bavit će se sve domaće i regionalne strategije i akcioni planovi. Sve aktivnosti će biti napravljene i primijenjene tako da se osigura ravnopravnost polova i da podržavaju aktivno i značajno učešće u informacionom društvu kako bi se izbjegla digitalna podjela i podjela prema polovima¹. U isto vrijeme, pristup tehnologiji i jednakim mogućnostima treba biti osiguran na isti način za različite socio-demografske grupe (invalidnost, starost, kultura.itd.).

2. Javne usluge koje osigurava IKT i e-Vlada;

Učesnici će primijenjivati set osnovnih rješenja e-Vlade. Ovom pitanju će se pristupiti na holistički način, kroz preglede i formuliranje domaćih strategija i integracija e-Vlade sa svim javnim administrativnim reformama donesenim od strane učesnika.

3. Ohrabrivanje razvoja e-Poslovanja;

Radeći sa privatnim sektorom, države će razviti strategiju za e-Poslovanje i preduzeti aktivne mjere da prevaziđu sve prepreke za razvoj e-Poslovanja na osnovu regionalnih direktiva izrađenih od strane UNECE-oa i usvojenih od strane radne grupe u Solunu 1. jula 2005. godine. U cilju zaštite od "odliva mozgova" i gajenja uspješne klime za IKT poslovanje u regionu. Učesnici će preduzeti aktivne mjere za prevazilaženje svih prepreka za razvoj e-Poslovanja.

4. Digitalne biblioteke i naslijeđe;

Javne, školske i posebne biblioteke će biti opremljene sa bibliotečkim informacionim sistemima sa akcentom na državnoj i regionalnoj saradnji i međupovezanosti. Program digitalizacije kulturnog i historijskog naslijeđa će biti donesen i izrađen.

5. e-Učešće i e-Demokratija;

Pošto direktive EU pozivaju na učešće građana i poslovanje kao integralni dio naših e-Vladinih usluga, trebat ćemo obratiti posebnu pažnju na sredstva za e-Učešće da bismo osigurali potpunu uključenost svih građana u sva društvena pitanja, uključujući i upotrebu IKT u izbornom procesu.

POSVEJENI SMO

Ispunjavanju slijedeće liste ciljeva do kraja 2012:

A) PRIORITETNA OBLAST: JEDINSTVEN SEE INFORMACIONI PROSTOR

1. Dostupnost broadband mreža velike brzine i sigurnih usluga

- a. Povećati penetraciju broadband usluga na neutralnoj tehnološkoj osnovi u telekomunikacijama da se do 2010. godine dostigne 50% prosjeka EU;
- b. Uspostaviti regionalni "backbone" sistem visokog kapaciteta komunikacija povezanog sa EU do 2009. godine;
- c. Uspostaviti državne "Internet exchange" centre do 2009. godine;
- d. Uspostaviti državne kompjuterske centre za hitne slučajeve i početi razmjenu informacija do kraja 2008. godine.

2. Razvoj i pristupačnost bogatom "online" sadržaju i transfer s konvencionalnog formata;

- a. Sumirati potražnju za domaćim/lokalnim bogatim sadržajem do 2009;

1. Definirati domaće/regionalne prioritete za domaći/lokalni bogati sadržaj koristeći se putem i iskustvom EU;

2. Identificirati najbolju praksu na regionalnom/evropskom nivou za korištenje Internet-a i dostupnost sadržaju;

3. Razviti interaktivne sadržaje na službenim jezicima;

- b. Pratiti Evropsku sigurniju Internet Plus² praksu do 2010.g.

1. Boreći se protiv ilegalnih sadržaja kroz podršku javnosti;

2. Podižući sigurniju Internet svjesnost među nastavnicima, roditeljima i djecom;

3. Ograničavajući neželjen i škodljiv sadržaj putem procjene sadržaja, tehnologijom filtriranja i zaštitom od neželjene elektronske pošte (spam);

4. Promoviranje sigurnije sredine putem Foruma za sigurniji Internet;
3. Međuoperativnost u skladu sa okvirom za Evropsku međuoperativnost;
 - a. Usvojiti državni okvir za međuoperativnost, usklađen sa Evropskim okvirom za međuoperativnost za administracije, do kraja 2008. godine;
4. Harmoniziranje pravila za informaciono društvo i medije;
 - a. Usvojiti približne politike emitiranja i uskladiti ih sa pozitivnim evropskim iskustvom do kraja 2008. godine;
 - b. Usvojiti efikasne strategije upravljanja radio spektrom na državnom nivou za buduće potrebe i uskladiti ih sa regionom do kraja 2008. godine.
5. Domaće/regionalno upravljanje elektronskim identitetom;
 - a. Uspostaviti Domaći korijen CA do sredine 2009. godine;
 - b. Uspostaviti regionalne CA trust centre do sredine 2010. godine;
 - c. Priznajući napor da se pregovara o jedinstvenom području slobodne trgovine (CEFTA) za SEE da bi se do 2010. godine stvorila sredina za elektronski jedinstven-prozor (single-window prim.prev.) za međunarodnu trgovinu i dokumente za elektronsku trgovinu u saradnji sa UNECE-om, Svjetskom bankom i drugim relevantnim organizacijama.

B) PRIORITETNA OBLAST: INOVACIJE I INVESTICIJE U IKT ISTRAŽIVANJE I OBRAZOVANJE

1. Kompjuteri i pristup Internet-u u svim školama;
 - a. Svaka škola treba imati kompjutersku laboratoriju i Internet vezu koja je na raspolaganju učenicima do kraja 2009. godine;
 - b. Broj učenika na jedan kompjuter treba biti manji od 20 do kraja 2010. godine;
 - c. Broadband Internet pristup treba učiniti dostupnim u svim školama do kraja 2010. godine na neutralan tehnološki način, podržan odgovarajućim regulatornim okvirom.
2. Nastavni plan za IKT vještine;
 - a. Napraviti IKT nastavni plan obavezan na svim obrazovnim nivoima, naročito u osnovnim školama, do kraja 2008. godine.
 - b. Primijenjivati u regionu jedinstvene standarde za minimum IKT vještina do 2009. godine.
3. Uspostaviti stručno usavršavanje u IKT
 - a. Finansirati cjeloživotne programe učenja za odrasle, do 2012. godine;
 - b. Izraditi programe za kontinuirano učenje vladinih službenika u sferi savremenih informacija i komunikacionih tehnologija do sredine 2010. godine.

4. Budući razvoj domaćih akademskih i istraživačkih mreža i poboljšanje regionalne međupovezanosti;
 - a. Pomagati i financirati lokalne akademske mreže i profesionalne organizacije da bi se provelo regionalno i lokalno IKT istraživanje do kraja 2009. godine;
 - b. Stvoriti otvorenu, državnu bazu podataka o istraživanjima stručnjaka i institucija, do kraja 2007. godine;
 - c. Uspostaviti domaći/regionalni nadležni centar za OSS¹ politiku do sredine 2008. godine;
 - d. Mjeriti i pratiti intelektualni kapacitet u IT industriji do 2008. godine.

C) PRIORITETNA ZONA: UKLJUČIVO INFORMACIONO DRUŠTVO

1. Pristup tehnologiji i jednakim mogućnostima;
 - a. Do sredine 2008.g.², usvojiti državne akcijske planove za e-Pristupačnost za period 2008-2011³
 - b. Doseći nivo Internet penetracije od minimalno 50% do 2010. godine;
2. IKT osiguravanje javne usluge i pitanja e-Vlade;
 - a. Usvojiti državne planove za e-Vladu za period 2008-2012. godine do kraja 2008. godine⁴;
 - b. Uvesti set osnovnih usluga e-Vlade do 2011. godine (dat u Aneksu 1);
 - c. Uvesti centralne sisteme e-Vlade i portal do 2010. godine (date u Aneksu 2)
3. Podstjecanje razvoja e-Poslovanja
 - a. Učesnici će izraditi strategiju za e-Poslovanje zasnovanu na Regionalnim smjernicama koje je razvio UNECE-o, a usvojila radna grupa u Solunu 1. jula 2005. godine⁵;
 - b. U cilju sprečavanja "odliva mozgova" i stvaranja uspješne klime u regionu za IKT poslovanje, države će poduzeti aktivne mjere da prevaziđu sve prepreke za razvoj e-Poslovanja do kraja 2008. godine.
 - c. Buduće uklanjanje prepreka kako neposrednim stranim tako i domaćim investicijama, u cilju podstjecanja razvoja IT sektora u jugoistočnoj Evropi do 2008. godine;
 - d. Stvoriti sredinu pogodnu za smanjenje tekućih troškova i posljedičnog troška usluga softverskih kompanija do 2009. godine.
 - e. Uvesti povoljne i ekonomskom rastu orijentirane šeme poreza i taksu za IT sektor do 2008. godine;
 - f. Podstjecati stvaranje povoljne sredine za IT stručnjake stimuliranjem "Poslovnih inkubatora", tehnoloških parkova i centara za pokretanje poslovanja kroz partnerstvo sa univerzitetima i privatnim sektorom do 2009. godine;
 - g. Stvaranje takve sredine da sve kompanije koriste IKT u svojim dnevnim aktivnostima i da koriste moderne tehnologije kao sredstvo za učešće u globalnoj privredi do 2009. godine.
4. Digitalne biblioteke i nasljeđe;

a. Domaći programi digitaliziranja biblioteka će biti usvojeni do kraja 2008. godine a sve biblioteke će imati pristup digitalnim sistemima do 2011. godine¹;

b. Programi digitaliziranja kulturnog i historijskog nasljeđa početi će do 2009. godine².

5. e-Učešće i e-Demokratija;

a. Sve odluke koje zahtijevaju javnu raspravu, kao i njihovi nacrti, bit će dostupni za online raspravu do 2009. godine;

b. Značajan porast učešća građana i poslovanja, kao dijela usluga e-Vlade do 2009. godine.

c. Akcioni planovi za primjenu IKT u biračkom procesu, kao i primjena elektronskog glasa bit će usvojeni do 2011. godine.

OKVIRNA IMPLEMENTACIJA

1. Implementiranje prioriteta eAgende+:

a.) Jedinstven SEE informacioni prostor;

b.) Inovacije i investicije i IKT istraživanje i obrazovanje;

c.) Uključivo informaciono društvo.

će biti olakšana kroz platforme koje osigura radna grupa Elektronske inicijative za jugoistočnu Evropu. Stoga, učesnici predstavljaju e-Izaslanici i postavljeni viši politički službenici nominovani od strane njihovih tijela vlasti. Ukupan pravac i vođstvo su osigurani od strane predsjedavajućeg koji se bira među učesnicima, dok Sekretarijat³ u Sarajevu, podržan od strane UNDP-a, osigurava savjetodavnu funkciju, tehničku koordiniranost i logističku podršku.

2. Radna grupa eSEE, pod vođstvom eSEE predsjedavajućeg i uz pomoć Sekretarijata Inicijative, a na osnovu prioriteta oblasti identificiranih u eSEE Agendi+, napraviti će nacrt projektnih prijedloga pogodnih za dobrobit regiona jugoistočne Evrope. Uz pomoć Ureda koordinatora za Pakt stabilnosti i pratećih organizacija, eSEE radna grupa će identificirati donatore i tražiti mogućnosti finansiranja za implementiranje ovakvih projekata.

3. U slučaju da se pojavi potreba za posebnom tehničkom ekspertizom, radna tijela će biti uspostavljena prema organizacionom modelu korištenom u slučaju "bSEE", radno tijelo za broadband. Radna tijela će djelovati sa stepenom autonomije pogodna za uspješno implementiranje, pod okriljem eSEE Inicijative i pod vođstvom eSEE Agende+ kao generičkog akcionog plana za razvoj informacionog društva u jugoistočnoj Evropi.

4. U procesu implementiranja eSEE Agende+, učesnici će napraviti odredbe za saradničke aktivnosti i izgraditi jako partnerstvo sa EU. Stoga, sve reforme će biti implementirane u okviru harmonizacije sa pravnim nasljeđem Zajednice, s obzirom na sve odgovarajuće obaveze i dužnosti učesnika prema EU. U ovom procesu, učesnici će težiti uspostavi mehanizama za izvršavanje Procjene regulatornog utjecaja.

5. Učesnici će ohrabriti institucije, poduzeća i vlade da uče iz iskustava EU.

6. U cilju poboljšavanja regionalne saradnje, države će izgraditi državne i regionalne kapacitete da povežu stručnjake, poduzeća i institucije u regionu i EU.

7. Države će podržati stvaranje Elektronskog centra vlade za jugoistočnu Evropu u saradnji sa privatnim sektorom u svrhu povećavanja stručne podrške za izvršavanje e-Vladinih Agendi.

8. Pod pokroviteljstvom eSEE Inicijative, a sa misijom i sadržajem aktivnosti odobrenim od strane radne grupe eSEE Inicijative, Pakta stabilnosti Vijeća za savjetovanje o poslovanju (BAC), IKT forum privatnog sektora će promovirati učešće kompanija privatnog sektora u implementiranju eSEE Agende+.

9. U cilju osiguravanja stalnog provođenja ciljeva eSEE Agende+, učesnici će vršiti godišnje domaću standardizaciju dogovorenog podskupa pokazatelja koje koristi EU za Inicijativu i2010.

10. Učesnici su spremni nastaviti temeljno implementiranje onih stavki eSEE Agende koje nisu implementirane prije potpisivanja eSEE Agende+, čim to bude pogodno, ali najkasnije do kraja 2007. godine.

Aneks 1: Set osnovnih usluga e-Vlade

Najmanje slijedeće usluge će biti uvedene do 2010.g:

Br.	G2B	G2C	G2G
1.	Plaćanje poreza: registracija, plaćanje i analiza;	Traženje poslova	Trezorsko i programsko budžetiranje;
2.	Okolinske i građevinske dozvole: dobijanje dozvole;	Socijalne beneficije: nezaposlenost, dječiji dodatak, plaćanje zdravstvene njege, studentski dodatak;	Sistemi podrške za primjenu EU fondova;
3.	Elektronski katastar i prateći registri o posjedovanju imovine;	Lični dokumenti: lična karta, pasoš ili vozačka dozvola;	Integrirana kontrola granica;
4.	Zdravstvena njega i penzije: plaćanja i pregledi;		
	Registracija vozila: novog, polovnog ili uvezenog;		
5.	Registracija poduzeća;	Javne biblioteke: pregled kataloga i naručivanje;	
6.	Registracija prihoda kompanija	Uvjerenja: rodni list, smrti list i vjenčani list.	
7.	PDV;	Upis na više obrazovne institucije	
8.	Carinske deklaracije;	Prijava mjesta boravka: u slučaju promjene adrese;	
9.	Jedinstven "window" za evidentiranje (samo jednom) svih potrebnih informacija o transakcijama u vanjskoj trgovini;		
10.	Javne nabavke;		
11.	Registar hipoteka pravnih osoba.		
12.	Dostavljanje statističkih podataka Državnim statističkim sistemima (uključujući usklađivanje sa zahtjevima EUROSTAT-a);		

S obzirom na implementiranje ovih usluga, posebna pažnja bit će posvećena poboljšanju pristupačnosti usluga građanima. Standardizirani interfece i portali za građane će biti uvedeni na "one-stop-shop" način.

ANEKS 2: CENTRALNI SISTEMI e-VLADE I PORTAL

Učesnici će uvesti e-Vladine sisteme u svoje dnevne poslovne procese kao pozitivan podstjecajni primjer. Do 2009. godine bavit će se najmanje slijedećim pitanjima:

- 1) Obiman reinženjering i administrativni propisi o unutrašnjim procesima vlade u cilju da se podrška e-Vlade učini organizaciono mogućom.
- 2) Stvaranje unutrašnjih vladinih poslovnih procesa efikasnijim uvođenjem osnovnih Vlada-Vladi G2G komunikacionih sistema i usluga;
- 3) Izrada i donošenje integriranih dokumenata i sistema upravljanja fajlovima za tijela vlade i institucije;
- 4) Uvođenje portala e-Vlade na Internet koji omogućava dvostranu komunikaciju sa građanima i poduzećima;
- 5) Izgradnja sistema jedinstvenog "prozora" za međunarodnu trgovinu, koji uključuje sve agencije za kontrolu i poduzeća aktivna u međunarodnoj trgovini, i dozvoljava arhiviranje svih potrebnih informacija samo jednom. Istraživanje mogućnosti za usklađivanje toka informacija među jedinstvenim prozorima u regionu, sa Evropom i jedinstvenim prozorima širom svijeta zasnovano na međunarodnim standardima za razmjenu informacija o trgovini;
- 6) Pomaganje procesa donošenja odluka primjenjivanjem prilagođenog/ih sistema podrške grupnim odlukama, uključujući Elektronski sistem za sastanke kao podršku sjednicama vlade;
- 7) Razvoj unutrašnjih kapaciteta za pravilnu upotrebu, održavanje i budući razvoj sistema i usluga e-Vlade;
- 8) Objavljivanje propisa "online".